

פרוטוקול מס' 185

פשיטת הוועדה לשירותים ציבוריים
יום א', כ"ח באדר א', תשל"ו - 29.2.1976
בשעה 11.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה: ח. גרוסמן - היו"ד
י. בארי
ס. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל
ס. ידיד
פ. שינמן
ח. שמעוני

מוזמנים: ד"ר מ. קלמן - משרד הבריאות
גב' י. קרנות - יועצת משפטית, משרד הבריאות
גב' ט. שפיץ - יועצת משפטית, משרד המשפטים

רשמה: ל. ז' סנר

סדר-היום: חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (פס" 6)
תשל"ה - 1975 (המשך הדיון)

היו"ר ח. גרוסמן:

מוקחת את הישיבה.

י. בארי:

שתי שאילתות: א) אילו תכנות עושה משרד הבריאות נוכח הסכנה של פגיפת השפעת, אשר באנגליה ובארצ"ב כבר גרמה למאות חללים. לפי הכתבות בעתונות יש חשש לפגיפה בקנה מידה גדולה, עקב צורך הכלאים החדש של וירוס השפעת והשפעת האסיאתית. האם משרד הבריאות נוקט באמצעים כדי לקדם את הרעה?

היו"ר ח. גרוסמן:

ב) בליל שבת היתה בטלוויזיה תכנית על האלכוהוליסטים בארץ, בה נאסרו דברים בקורטוב של חרעופת. אני מבין שלא משרד הבריאות מטפל באלכוהוליסטים אלא משרד הסעד. הייתי מבקש לדעת מה משרד הבריאות עושה בנדון.

שד הבריאות מוזמן לישיבת הוועדה ביום ג' הבא. מבקש ממנו להשיב על שאילתות אלה וגם על השאילתה של מצוקת האיטפוז, אשר הועלתה בישיבה הקודמת.

ה. זיידל:

פאחד שגם משרד הסעד וגם משרד הבריאות הם בטיפולה של הוועדה, אני מציע לקיים דיון בנושא של האלכוהוליסטים.

היו"ר ח. גרוסמן:

ביקרנו פעם בבית-שמש ביחידה לטיפול באלכוהוליסטים.

מ. גז:

לדאבוננו אין סיפוק בכעיה זו ככעיה ארצית.

היו"ר ח. גרוסמן:

אכיא זאת לידיעת השרים.

השיניים:

אנחנו עוברים להפוך הדיון בפקודת רופאי השיניים.

סעיף 5(א2)(א):

בסעיף זה ישנן הצעות של הסתדרות רפואת השיניים; של ביח-המספר לרפואת שיניים הדסה, ושל אוניברסיטת תל-אביב, בקשר לשנות הלימוד הנדרשות מהמבקשים לקבל רשיון לעסוק בריפוי שיניים. (קוראה את ההצעות השונות).

ד"ר מ. קלמן:

ביה"ט לרפואת שיניים של הדסה מציע לקבוע לפחות שנה לימוד אחת, או כחחליף לכתוב: תקופה שנקבעה. יש מידה מסויימת של צדק בטענתם, ומשרד הבריאות מציע שזה יהיה לפחות שנה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אבל ההסתדרות לרפואת שיניים מציעה שנה לימוד אחת בישראל.

י. בארי:

הצעתי מתייחס לסעיף 5(א2)(א) ו-(ב) הקובעים קורס לריפוי שיניים. נראה לי, כי מן הדין לקבוע שזה יהיה מוסד אוניברסיטאי או מוסד המוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה. הצעת ההסתדרות רפואת שיניים רומזת על כך.

ה. זיידל:

למי הכוונה כאשר מדובר על זה שקובע את הקורסים לרפואת שיניים? (היו"ר ח. גרוסמן: זה ייקבע בתקנות). כאשר נדון בתקנות אני מציע להתייחס להצעות, מי צריך לקבוע את הקורס לריפוי שיניים, המועצה להשכלה גבוהה או האוניברסיטה. אני מציע שאם הקורסים לריפוי שיניים יאשר משרד הבריאות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו דנים בתקנות רק אם נקבע בחוק, שהן יוחקנו בהתייעצות או באישור ועדת השירותים הציבוריים.

ח. שמעוני: לפי ההצעה של ח"כ דיציאן ושלי המזכיר היא, שמקבל רשיון לריפוי שיניים יהיה בכל כל הנתונים כפי שנקבע בסעיף 1 ו-2. אני מציע למחוק את סעיף 2 ולכתוב: "על אף האסור יורשו להתעסק בריפוי שיניים כמרפאי שיניים על פי תקנות שיתקנו על-ידי שר הבריאות, באישור ועדת השירותים הציבוריים, אף האנשים הנאים (וכאן יבוא פירוט) אף אם אינם בעלי השכלה כאסור לעיל."

י. בארי: ההצעה של ח"כ דיציאן ושמעוני פירושה שאיננו מבטלים את הקטגוריה של מרפאי שיניים, אלא להיפך. גם בעתיד יביו מרפאי שיניים, אם לא קובעים לזה סוף פסוק עד מועד מסויים. זה נוגד את הקונצפציה של משרד הבריאות המונחת ביסוד הצעת חוק זו, ונוגדת לקונצפציה של אלה שהם בעד הצעת חוק זו. שמענו כאן מנציגי האוניברסיטה והסתדרות רופאי השיניים, שהם מבקשים לשים קץ אחת ולתמיד לקטגוריה של מרפאי שיניים, ושיהיו רק רופאי שיניים.

הי"ד ח. גרוסמן: אבל יהיו גם רופאי שיניים שאין להם תואר דוקטור.

ל. דיציאן: לדעתי אין זה נכון שהצעת חוק זו באה לשים קץ אחת ולתמיד לאפשרות שאנשים שאינם בעלי השכלה אקדמאית יוכלו לעסוק בריפוי שיניים. סעיפים 2(א) ו(ב) בהחלט אינם מגבילים זאת באופן אבסולוטי. אין גם קשר לזה ולעובדה שבחוק-לארץ סגרו בצורה הרמטית את האפשרות בפני אנשים חדשים להכנס למקצוע. (י. בארי: אפשר לסגור אפשרות זו גם כאן). אי-אפשר לסגור זאת כאן לצמיתות אם בסעיף 2(א) מדובר על מי שגמר קורס של 3 שנים בחוק-לארץ אפילו אם הוא רק בן 20, וגם לפי סעיף 2(ב) אי-אפשר לסגור את הדבר באופן הרמטי, גם אם האיש למד את הקורסים הדרושים.

אם מדובר מבחינת קליטת העליה יש לדעתי להשאיר את ההבדל בין מרפאי שיניים לבין רופאי שיניים, ולא לסמוך על זה שאחד יהיה לו תואר דוקטור ולשני לא יהיה. הציבור יזדקק לעוסקים בריפוי שיניים גם אם אין להם תואר דוקטור.

ח. שמעוני: גם לגבי מרפאי שיניים איננו מוכנים לוותר בשום אופן על הקורסים וההכשרה שהם חייבים לקבל. אם נקבל את הצעת החוק כפי שהיא, הרי כל רופא שיניים מבריה"ם יהיה מבחינת חשוד בעיני הציבור, ביחוד אלה שנחשבים שם כ"זובנוי ווואצ"י. לכן צריך שיהיה הבדל בין רופאי שיניים לבין מרפאי שיניים, מבלי לוותר על ההכשרה והמבחינות שמרפאי השיניים צריכים לעמוד בהם, אחרת לא יוכלו לקבל רשיון.

הי"ד ח. גרוסמן: ברור שיש כאן שתי קונצפציות שאיני יודעת אם אפשר לגשר ביניהן. לדעתי אפשר יהיה לגשר בין ההצעות השונות של ההסתדרות לרפואת שיניים, ביה"ס לרפואת שיניים של הדסה והאוניברסיטה של תל-אביב, ולמצוא נוסחת פשרה. אבל נוסח ההצעות האלה מנוגד לנוסח ההצעה של ח"כ דיציאן ושמעוני.

מ. יריד: אנשה לפשר בין שתי הגישות הקיצוניות ולנסות למצוא דרך כדי לשים סחרום למרפאי שיניים בעתיד, מבלי לפגוע בעבר לגבי אלה שכבר עוסקים בריפוי שיניים מספר שנים בארץ. לכן הייתי מציע לכתוב בסעיף 2(א), שרשיונות למרפאי שיניים יינתנו גם לאנשים שהם בעלי השכלה לריפוי שיניים.

ח. שמעוני: אז אנחנו באותה עמדה.

הי"ד ח. גרוסמן: מה שאתה מציע איננה פשרה.

ד"ר מ. קלמן: בשתי הגישות יש הצדקה מסויימת. זה 5 שנים שאנחנו מנסים למצוא לא פתרון תיאורטי, אלא פתרון מעשי כדי להבטיח את רמה השירות שהציבור מקבל. הרסה אינה פונקציה מהותית שיש לאיש שעוסק בריפוי שיניים.

הבעיה בארץ לעומת ארצות אחרות, שכל רופא שבה מארץ אחרת מקבל בארץ רשיון ללא כל בדיקה או בחינה, ומבחינה זו היו מקרים קשים בעבר. היתה פעם הצעה לערוך בחינות לכולם, כפי שזה נעשה באסריקה, אבל ראינו שזה לא הולך. התאחדות עולי דרום אפריקה, עולי בריטניה, עולי דרום אפריקה ואחרות התנגדו לזה, שמי שיש לו דיפלומה מאוניברסיטה מוכרת יצטרך לעבור בחינות. אנחנו רוצים לבחון את כולם כפי שלא תהיה הפלייה בין רופאים שבאים מסרוקו או מבריטניה או מבריה. ד"ר רמון מאוניברסיטת תל-אביב מסר, כי לפי ההתרשמות שלו, גם בין אלה שמקבלים רשיון מיד יש כאלה שרמתם אינה גבוהה ביותר.

אחרי מסא-ומתן ממושך עם ההסתדרות המקצועיות, שהן האחראיות למקצוע התברר, כי כל עוד יש שתי קטגוריות אי-אפשר יהיה לפתור את הבעיה, ועל כן יש לבטל את ענין מרפאי השיניים, והגענו למסקנה שהדרך הטובה ביותר כדי להגן על בריאות הציבור - שזו המטרה העיקרית של משרד הבריאות - לדאוג לכך שכל מי שיקבל רשיון יצטרך להוכיח את הידע שלו, והוא יקבל רשיון רק אם הגיע לרמה הדרושה.

בארץ יש עכשיו 213 אנשים שעוסקים בריפוי שיניים מהסוג של "זובנוי ונראצי" שעלו מרוסיה, מהם 124 גמרו את הקורסים של משרד הבריאות. ח"כ זיידל שאל מי יקבע את הקורסים הדרושים, והתשובה היא שהקורסים של משרד הבריאות נערכים תוך שיתוף-פעולה עם אנשי מקצוע של הפקולטה לרפואת שיניים וההסתדרות לרפואת שיניים. הוועדה הבוחנת אינה מורכבת רק מאנשי משרד הבריאות, אלא מאנשי מקצוע מהאוניברסיטה שדואגים לרמה הדרושה של המקצוע.

הינ"ר ח. גרנמאן: קיימנו כבר את כל הדיונים הפרלימינריים. אנחנו עוסקים עכשיו בסעיפים וצריכים להצביע.

ד"ר מ. קלמן: 26 איש עזבו את הקורס מפני שלא יכלו להמשיך בלימודים או שהם נכשלו. זו תשובה לחשש של ח"כ דיציאן, שגם מי שאין לו רמה דרושה יקבל רשיון. אנחנו עומדים על כך שלמבקש רשיון תהיה הרסה הדרושה.

לפני זמן לא רב הוקמה מרפאה חדשה בירושלים שבה עובדים שנים מנוגדי הקורסים שלנו עולים מרוסיה, ורופא אחד מאנגליה ואחד מרוסניה. אנחנו הצלחנו להגיע לשיתוף-פעולה עם האוניברסיטאות וההסתדרות לרפואת שיניים, מפני שהם ראו שמשרד הבריאות גם כן חותר לזה שלא יהיו יותר מרפאי שיניים בישראל, מאחר שבכל העולם ביטלו את הדבר הזה. אנחנו רוצים שבארץ הרסה של רפואת שיניים תהיה של שנות ה-70 ולא של שנות ה-30. נרגע שהכנסת תחליט על המשך המושג של מרפאי שיניים גם האוניברסיטאות וגם ההסתדרות לרפואת שיניים לא ישתפו פעולה אתנו בקשר לקורסים שמשרד הבריאות עורך. אז נעמוד במצב שלא יהיה מי שילמד בקורסים שלנו. איני חושב שהכנסת צריכה לקבל חוק בניגוד לדעתן של האוניברסיטאות וההסתדרות לרפואת שיניים. העקרון המונח ביסוד החוק הזה שלא יהיו יותר מרפאי שיניים. (ל. דיציאן: על זה הכנסת תחליט ולא משרד הבריאות).

הצעת החוק הזאת עברה את כל תהליכי הדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה, והגענו למסקנה שזו הדרך שיש לה הסיכויים הטובים ביותר להצליח, אם כי אי-אפשר להגיד שזה סוגר הרמטית, אבל ב-99% בוודאי.

ד"ר מ. קלמן:

משרד הבריאות אינו מציע לכלול את המועצה להשכלה גבוהה בין הגורמים שיקבעו את הקורסים, כי היא לא הסכימה להכיר בקורס כזה, מאחר שהוא אינו קורס לקבלת תואר אקדמי, למרות שהוא נערך בפיקוח של האוניברסיטאות. זו הסיבה שנציגי המועצה להשכלה גבוהה לא הסכימו לבוא לדיון בחוק הזה.

הינ"ר ח. גרוממן: ההצעה של ההסתדרות לרפואת שיניים אוסרת במפורש: קורס לריפוי שיניים שניתן על-ידי מוסד להשכלה גבוהה שהכירה בו המועצה להשכלה גבוהה...

י. בארי: ואני עומד על כך שזה ייכלל בחוק.

ד"ר מ. קלמן: איני יודע אם כנציג משרד הבריאות אני יכול לקבל דבר שאינו כלול בהצעת החוק... אבל אם סכניסים בחוק את המועצה להשכלה גבוהה פירושו שהקורסים יידחו לעוד שנתיים.

הינ"ר ח. גרוממן: ההצעה היא שהקורס יינתן על-ידי מוסד אקדמי שהוא מוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה, אני חושבת שזה ניסוח מצויין.

ד"ר מ. קלמן: יש ניסוח נוסף, עם פתיחת הקורסים היתה הצעה שזה ייעשה על-ידי האוניברסיטאות, אבל משרד הבריאות סרב, ודרש שיהיה פיקוח אוניברסיטאי, כדי שהאוניברסיטאות לא יוכלו לבוא ולדרוש תקציב בשביל יום הקורסים האלה. אם תהיה עליה גדולה יש אפשרות למשרד הבריאות לקיים קורסים כאלה בתל-השומר, וזה יהיה בהחלט חוקי.

ה. זינדל: אני מציע שייכתב שהקורסים יאושרו על-ידי משרד הבריאות.

הינ"ר ח. גרוממן: פנו אלי בנימים האחרונים שני אנשים שהם ז'ובנוי ווראצ'י שאמנם נתקבלו לקורסים, אבל הם לא יכלו לעמוד בהם. אשה אחת שעבדה במקצוע הזה 30 שנה בנדיהם ויש לה תעודת גמר ומבחינה פיזית לא יכלה לעמוד בזה; וגבר בן 61 שגם הוא למעלה מ-30 שנה במקצוע, ומבחינה נפשית לא יכול היה לעמוד בעומס של הקורס. הם למעלה משנתיים בארץ ואינם יכולים להסתדר בעבודה.

איננו יכולים לאחוז במקל בשתי קצוותיו: מצד אחד לתבוע רמה ולשם-כך לקיים קורסים ובחינות; ומצד שני להשאיר את הסטטוס של מרפאי שיניים כפי שזה היה עד עכשיו. על זה הוויכוח בינינו. לדעתי קנה המידה צריך להיות הרמה המקצועית הדרושה, ואסור לוותר על זה. (ח. שמשובני: מי מותר על הרמה המקצועית הדרושה?) אתם שקלתי כמה פעמים אם להצטרף לדעתכם כדי לפתור את הבעיה, אבל נוכחתי שאנחנו משאירים שוליים רחבים של אלה שעלו מבריהם, שאולי רק 50% מהם יעמדו בעומס של הקורסים.

ח. שמשובני: אין לך זכות להגיד שאנחנו מוותרים על הרמה, כי אנחנו עומדים על כך שמי שמבקש רשיון יעמוד בכחיכות ויעבדו את הקורסים הדרושים.

הינ"ר ח. גרוממן: אני יודעת מה כוונתך, אבל בדעבד אני חוששת שזה לא יהיה כך, כי אם משאירים את הסטטוס של מרפאי שיניים, הרי יש הבנים שיש להם הסטטוס הזה והם אינם צריכים לעבוד קורסים ובחינות.

ח. שמשוני:

השאלה אם יש לו את הסטטוס הזה עולה עכשיו או זה פקטור. אם זה דה-פקטו, החוק יספיק בזה.

ת. גז:

אז הוא יצטרך לעבור קודם של שנתיים ולעמוד בבחינות

ח. שמשוני:

גם אנחנו דורשים זאת.

ב. ג. ח. גרונמן:

דה פקטו זה יהיה כך, אבל לא כולם יוכלו לעמוד בזה, ואז הדרישה שלנו שכל מרפאי השיניים יעברו קורסים ויעמדו בבחינות לא תעמוד במבחן המציאות. (פ. שמשוני: למה?) מפני שגם אם מרפאי השיניים לא יעמדו בבחינות יצטרכו לתת לו רשיון, אחרי שהוא עוסק במקצוע זה שנים רבות. כך אני צופה את העתיד, ולכן אני בלב כבוד מקבלת את הנוסחה שגם האוניברסיטאות הלכו לקראתה, אם כי איש לא לחץ עליהן.

בדרך-כלל ההסתדרות הרפואית ובית-הספר לרפואה הם מקפידים מאד ועושים סלקציה חמורה. אני מתרעמת מאד על ד"ר ישי שבמכתבו אלי אומר שאנחנו מתייחסים אליהם כאל אגודה של אינסטרנסטים, אנחנו מתייחסים להסתדרות הרפואית כפי שאנחנו מתייחסים לפול איגוד מקצועי אחר. מה גם שההסתדרות הרפואית היא הסמכות לסמן רשיונות מקצועיים, דבר שאינו מקובל בשום מקום בעולם.

נראה לי שהניסוח של ההסתדרות לרפואת שיניים, לגבי קורסים שייערכו על-ידי משרד הבריאות במוסד שיוכר על-ידי המועצה להשכלה הגבוהה, היא הטובה ביותר. אנחנו צריכים להחליט על הקונצפציה.

ד"ר מ. קלמן:

אני יחבים להצעה מבחינת התוכן, אבל לא לקשור זאת למועצה להשכלה הגבוהה.

ל. דיניאן:

שאלתי את הדיקנים של בתי-הספר לרפואה בתל-אביב ובירושלים בענין הרמה המקצועית, ותשובתם היתה, שמכינים אותם לרמה שלא יגדמו בזק לציבור. אנחנו רוצים רופא שלא רק שלא יגרום בזק, אלא שיפא. זה הברזל עצום.

איני מסכים עם דברי היו"ר שאנחנו מנציחים את המושג של מרפאי שיניים. אנחנו לא נחייב לתת רשיונות לאלה שלא עמדו במבחנים. אני חושב שזו הזנחה בלתי-מוצדקת מצד משרד הבריאות שעד כה ישנם 120 מרפאי שיניים שעובדים ללא רשיון. אני לא מוכן להשלים עם המסך התופעה הזאת.

פ. שמשוני:

נראה לי, כי כל כמה שאנחנו מתעסקים בכנייה ההיסוסים הולכים וגדלים. החשש כאן הוא לא רק לגבי עולים מרוסניה או מרוסיה, שמא לא יוכלו לעמוד בקורסים האלה כדי לקבל רשיון של רופא שיניים. יכול להיות שזה יפגע באלה שעובדים בריפוי שיניים שנים רבות ואין להם רשיונות. כך ישארו שוליים רחבים.

ההסתדרות לרפואת שיניים הסכימה שלא יהיו יותר מרפאי שיניים, על יסוד ההנחה שכולם יעברו את הקורסים ויקבלו רשיון של רופא שיניים. אנחנו צריכים להתחשב בתופעה האנושית של אלה שלא יעמדו בבחינות ויפלו. מה הם יעשו? בתחילת הדיון בחוק קיבלנו את ההנחה שיש לחסל את מרפאי השיניים ושיהיו רק רופאי שיניים, אבל עכשיו מתחילים ההיסוסים לגבי אלה שבכל-זאת התמחו במקצוע במשך שנים רבות, ואינם יכולים לעמוד בקורסים של רופאי שיניים. במקרה זה עולה מחשש השאלה: למה לא להשאיר סוג מסויים של מרפאי שיניים, שגם כן יעברו קורסים, אבל אולי קודם קל יותר מזה שצריכים לעבור רופאי שיניים. אני מקווה שכל אלה שיש להם פרקטיקה יעברו את הקורס הראשון הזה.

הינ"ר ח. גרוסמן: זה בדיוק מה שמרפאי שיניניים דורשים.

ח. שמעוני: ולזה יגרום החוק שלכם.

י. בארי: אני רואה שלושה יעדים בחקיקת החוק המוצע: א) מעל לכל השיקול של בריאות הציבור; ב) ביטול הקטגוריה של מרפאי שיניים, כפי שעשו בכל ארצות העולם. תהיה רק קטגוריה אחת של רופאי שיניים; ועוד נדון בענין תואר האקדמאי. ג) עם חקיקת החוק לא תוכלנה להיות פניות של ציבור כל שהוא המבקש רשות פורטלית או בלתי פורטלית לעבוד בריפוי שיניים, מבלי שיכללו בקטגוריה של רופאי שיניים כפי שתגבש בחוק.

מסעיפי החוק המוצע מתברר שמשרד הבריאות לא נקט צעדים חריפים נגד אלה שעבדו בריפוי שיניים באופן בלתי-חוקי, וסיום קבלת החוק ואילך לא יוכלו לעשות כן בשום פנים ואופן.

בשים לב לשלושת היעדים האלה אנחנו חייבים לנסח את החוק, ורק אז נשיג את המטרה הרצויה. אם אחד משלושת היעדים האלה אינו מושג, אנחנו מחטיאים את מטרת החוק.

ח. ירד: אני מצטרף להערות הה"כ בארי, ואני סוכן לקבלת חוק-נים בחוק במידה ונוכל להבטיח את הדברים כפי שהם נוסח אותם. הדגש צריך להיות על כך שעם קבלת החוק ואילך לא יהיו יותר מרפאי שיניים.

הדין היום הוא על|אותם האנשים שבמסך שנים רבות עסקו בארץ בריפוי שיניים בלי מרפאי שיניים, וצריך למצוא פתרון חוקי לבעיה שלהם על-ידי קורסים, ולא להשאיר שום פתח כזה לאלה שיבואו בעתיד. צריכה להיות סגירה הרמטית, ואם יהיו כאלה שלא יעמדו במבחנים של הקורסים אין ברירה, איננו יכולים לפגוע בבריאות הציבור, ייתכן שיצטרפו לעבוד הסבה מקצועית. זו צריכה להיות עמדת הכנסת מתוך דאגה לבריאות הציבור ועתיד המקצוע של רפואת שיניים.

ח. שמעוני: אני רואה שהצליחו לשכנע אותך לשנות את עמדתך הקודמת.

ח. גז: אני חושבת שהחוק הזה בא לשים קץ למה שהיה בעבר, שאנשים עסקו בריפוי שיניים באופן בלתי-ליגלי, למרות שמשרד הבריאות לא נקט נגדם באמצעים, כי כל השנים היתה התחשבות ועמדה גמישה. החוק יכול להבטיח את הרמה המקצועית בעתיד רק על-ידי זה שיידרוש מהאנשים לעבוד קורסים ולעמוד במבחנים, בין אם יקבלו תואר או לא. בצורה זו נבטיח שכל העולים מרוסיה או מיוסיה או מארץ אחרת יעמדו במבחנים ובקורסים כפי שקובע החוק הזה.

ישנה בעיה כאובה מאד של אנשים שקשורים למדינה ורוצים להמשיך לעבוד במקצוע, ומבחינה אנושית, לאומית וגם במסגה של קליטת עליה צריך ללכת לקראתם. הגמישות יכולה להיות רק לגבי אלה שיעברו את הקורסים ויעמדו במבחנים.

בזמן האחרון קיבלתי פניות בענין רואי החשבון שבאו מדרום-אמריקה, ויש שאלה של 70 משפחות שרוצות לרדת מהארץ מפני שאינם יכולים לקבל רשיון לעבוד במקצוע, ויש שאלה של עוד 200 משפחות שרוצות לעלות והן נמצאות כאותו מצב. מסתבר שמקצוע רואה החשבון הוא חוג סגור ולא נותנים להם אפילו לעמוד במבחנים כדי שיוכלו לקבל רשיון לעבוד בארץ. זו בעיה עוד יותר כאובה, ביחוד עכשיו כשישנה דרישה כה רבה לרואי חשבון בקשר עם הרפורמה במסים.

ח. שמעוני:

איני מאמין כמו חברים אחרים שהחוק הזה יפתור אחת ואלתמיד את הבעיה הקיימת בארץ בקשר לסדפאי שיניים. לדעתי סעיף א' וגם ב' פותחים פתח להמשך תופעה זו. סעיף 2 (א) דן במקורש לגבי העתיד ולא לגבי העבר, ולדעתי הוא פותח כל מיני אופציות. זה כן גז וידיד חושבים שבצורה זו החוק יפתור את הבעיה סופית, ולדעתי זה לא כך. לפי דעתי החוק הזה יביא למצב שח"ה שינמן תאר אותו, שבקטגוריה של רופאי שיניים יהיה גם רופאים שלמדו 6 שנים, וגם רופאים שעברו קורסים וקיבלו רשיון של רופא. מאחר שלא כל אלה שגכנסים לקורס עומדים במבחנים, תשאר ללא פתרון הבעיה של אלה שלא עברו את הקורסים, ואז יכירו בהם כמרפאי שיניים בכל-סיני וניאציות, מפני שיהיה לחץ מכל מיני צדדים לפתוח את השערים לעליה מבריהם ולדאוג לקליטתה. התוצאה תהיה שלמעשה יהיו אקדמאים מארצות מטיימות שלא יוכלו לעבוד במקצועות האקדמאיים שלהם. יהיו כאלה שגמרו אוניברסיטה ויעמדו בקריטריונים הדרושים, והם יקבלו רשיון של רופא שיניים; אבל תשאר אופציה פתוחה למרפאי שיניים, לגבי אלה שלא יעמדו בקריטריונים ולא יעברו את הקורסים.

ה. זינדל:

אנחנו כאן דנים ופתוחים לשכנוע, וכך קרה גם בחוק ביטוח בריאות, ששוכנענו אחרי ששמענו את המומחים. זו אינה בעיה פוליטית וכל-אחד פתוח ומנסה להשתכנע. זאת אני אומר בקשר לקריאת הביניים של ח"ה כ שמעוני לח"ה יריד.

הנושא הזה של מרפאי שיניים כבר עומד על סדר-יומם של הכנסת שנים רבות, ומתברר שבחמש או שש השנים האחרונות לא נוסף אף מקרה חדש של מרפאי שיניים. המדובר אינו במקרים חדשים, אלא במרפאי שיניים שנמצאים בארץ הרבה שנים ועוסקים בריפוי שיניים, ולהם צריך למצוא פתרון חוקי. אני יודע שבזמנו היתה הצעת חוק פרטית של ח"ה כ גרוסמן וגם הצעה של ח"ה כ בי-ציון קשת, ואז בא משרד הבריאות ומציע לפתור את הבעיות בכללותן, במקום שהייתה הצעות חוק פרטיות.

אני רואה סכנה בהצעתו של ח"ה כ שינמן, כי היום מי שאינו מסיים את בית-הספר לרפואה נושר ואינו מקבל רשיון; כך גם לגבי אלה שלא יעמדו בקורסים, הם לא יצליחו לעסוק במקצוע, ופוטב שלא יקבלו רשיון.

לפי הצעת החוק הכל יהיה תחת פיקוח משרד הבריאות וגם הקורסים, מה שלא קיים היום. הבעיה של מרפאי השיניים אינה בתואר, הם רוצים רשיון לעסוק בריפוי שיניים, ולא חשוב להם התואר. אני מצטרף לדעת היו"ר שצריך להיות פיקוח על הקורסים, ומי שיעמוד בבחינות צריך לתת לו אפשרות לעסוק במקצוע. אם תהיה עליה רבתי מבריהם ויהיו כמה בעיות נכסה לפתור אותן לגופן. אם יתברר שאפשר להעלות יהודים מארצות דוברות ערבית, ושם תתעורר בעיה דומה, האם לא נכסה למצוא גם להם פתרון?

אני פונה לח"ה כ שינמן להסכים להצעה, שלא להשאיר קטגוריות שונות, אלא שכולם יצטרכו לעבור את הקורסים ~~שלא יגברו~~ מטעם משרד הבריאות ויהיו בפיקוח מקצועי של האוניברסיטאות, ואם יעמדו בבחינות יקבלו רשיון לעסוק בריפוי שיניים.

הינ"ר ח. גרוסמן: היתה פניה מצד קבוצת עולים מעיראק שבאו לארץ בשנות ה-50 ושם היה להם תואר של עוזר לרופא, דבר שלא קיים בארץ, והם רוצים לקבל תעודה של אחים מוסמכים על סמך התואר הזה.

ח. שמעוני:

משרד הבריאות יכול לתת להם קורסים כדי שיקבלו תואר של רופא.

הינ"ר ח. גרוסמן:

אינם יכולים לקבל תואר של רופא וגם לא דורשים זאת. משרד הבריאות סידר להם קורסים של ארבעה חדשים כדי שיוכלו להיות אחים מוסמכים. חלק עבר את הקורסים ועמד בבחינות, וחלק אחר חושב שזו פגיעה בכבודם ואינם רוצים ללמוד בקורסים.

גב' י. קרנות: לגבי סיום המצב הקיים - לגבי מוטאלי השיניים מדובר בקעיף 5(א2) (ב) לגבי אלה שעלו לארץ לפני שנת 1957. שמענו שגם בגריה ס מפסיקים את הענין של זוכני ווראצ'י וגם אין סיכויים שיבואו. עושים הכל מתוך כוונה שייפסק הדבר של סרמאי שיניים. יכולים להיות בודדים, גם בעבר מסדר הבריאות סיפול בזהירות רבה בתביעות של בודדים, שהיה מקום לפתור את הבעיה שלהם. בכסה מקרים חשבונו על אי-הצדק שנגרם לאיש כיוון שהוא בא אחרי 1957.

מ. ידיד: מסדר הבריאות צריך לפקח על ביצוע החוק, ולא על צדק.

גב' י. קרנות: לא תמיד זה אפשרי.

הינ"ר ח. גרונמאן: אני מציע שקודם נחליט על הסעיף הזה, ואחר-כך נדון בפרטים של הקורסים וטי צריך לעבור את הקורסים האלה.

ח. שמעוני: אני מבקש לדחות את ההצבעה בנושא זה, כי גם חה"כ דיציאן וגם אנוכי איננו מציעים לוותר על הקורסים.

הינ"ר ח. גרונמאן: אני מפרידה בין שני הדברים.

ח. שמעוני: אני לא מפריד. אילו התקבלה העמדה שלנו יכול להיות שהיינו מגלים גמישות לגבי הקורסים. איני חושב שכל כך דחוף להצביע; ייתכן שננסה לבדוק ולשכנע בקריטריונים האלה שנועדו למרפאי שיניים. אני מציע לדחות את ההכרעה בסעיף זה.

הינ"ר ח. גרונמאן: איני יכולה לעשות זאת. אנחנו עוד לא דנו על הקריטריונים, אבל החלטה בסעיף זה תוכל להדריך את האנשים בקביעת הקריטריונים.

ח. שמעוני: לא היה בסדר-היום שתהיה הצבעה היום. אני מבקש להעביר את ההצעות השונות לחברים ולהצביע בישיבה הבאה.

הינ"ר ח. גרונמאן: אנחנו דנים על סעיפי החוק ומצביעים. גם בישיבה הקודמת הצבענו על סעיפים. אני מעמידה להצבעה את העקרון, אבל קודם אעמיד להצבעה את ההצעה לדחות את ההצבעה.

הצבעה

בעד ההצעה לדחות את ההצבעה בסעיף 5(א2) (א) - 2 קולות
נגד - 7

הצעה לדחות את ההצבעה לא ותקבלה

י. רארי: אנחנו מצביעים עכשיו רק על כך שהרשיונות יינתנו גם לאנשים לפי הפירוט, אבל עוד לא מחליטים על הנוסח של סעיף א' ו-ב'.

הינ"ר ח. גרונמאן: אבל הרישא התקבלה.

ח. שמעוני: אני מציע להצביע הצעה סול הצעה, את נוסח הרישא כפי שאני הצעתי: על אף האסור יורשו לעסוק בריפוי שיניים כמרפאי שיניים אף האנשים הבאים, אף אם אינם בעלי השכלה כאסור...

י. רארי: נקודת המפתח היא הכנסת המושג של מרפאי שיניים.

הינ"ר ח. גרונמאן: אני מעמיד להצבעה את ההצעה להכניס ברישא את המושג של מרפאי שיניים.

הצעה

בעד ההצעה להכניס ברישא את המושג של מרפאי שיניים - 2 קולו

- 703

נגד

הוחלט לא להכניס ברישא את המושג של מרפאי שיניים

ל. דיציאן: אני מבקש לרשום זכות להסתייגות בשמי ובשם ה"הכ" שמעוני.

הינ"ר ח. גרונמאן: עכשיו השאלה היא איך לגשר בנוסח אחד על ההצעות השונות. אני נוטה לקבל את ההצעה של ההסתדרות לרפואת שיניים: בתנאי שלמד בקורס שייקבע על-ידי משרד הבריאות ושיינתן על-ידי מוסד שהכירה בו המועצה להשכלה גבוהה.

ד"ר מ. קלמן: משרד הבריאות מסתייג מענין המועצה להשכלה גבוהה מסיבה פשוטה ומעשית, למקרה שיוצא לערוך קורס כזה בבאר-שבע או בתל-השומר, עם מורים מוסמכים ובעלי רמה כפי שעוסדים לרשות משרד הבריאות. בחיפה למשל, אין היום בית-ספר לרפואת שיניים ואנחנו מקיימים שם את הקורס בבנין המשרד של ההסתדרות הרפואית, וזה אינו מוסד שיוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה. אנחנו בהחלט דואגים לרמה של הקורסים, והקורס בחיפה הוא די מוצלח. אני מוכן לקבל את הצעת ההסתדרות לרפואת שיניים, אבל בארץ אין מספיק מוסדות שמסוגלים לעשות זו ואשר יזכו בהכרה של המועצה להשכלה גבוהה. מדוע לא להכניס כאן את המועצה המדעית של ההסתדרות לרפואת שיניים? הם לא יפסלו את הקורס בחיפה.

ה. זיידל: אפשר לכתוב שהקורס ייערך על-ידי משרד הבריאות בהתייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה או עם הגופים הנוגעים בדבר.

א. נארי: איני מסכים לחשש של ד"ר קלמן. בזמנו בית-הספר הגבוה למשפט ולכלכלה בתל-אביב לא היה מוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה, ובוגרי בית-הספר נקראו לעסוק בבחינות באוניברסיטה בירושלים. זה היה בסדר הוקמה האוניברסיטה בתל-אביב, ובית-הספר היה שלוחה של האוניברסיטה העברית בירושלים, והבוגרים נחשבו לבוגרי האוניברסיטה העברית בירושלים. אותו סידור אפשר לעשות גם לגבי הקורס בחיפה, שהוא יהיה שלוחה של בית-הספר לרפואת שיניים, ואז לא תהיה בעיה של הכרה על-ידי המועצה להשכלה גבוהה.

ד"ר מ. קלמן: הם לא מסכימים לעשות זאת. אני מבקש להשאיר כל נוסח שידרוש פיקוח, התייעצות או אישור מצד משרד הבריאות, אבל לא להכניס את התנאי שהמוסד יהיה מוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה.

א. נארי: הקורס צריך להיות או שלוחה של בית-ספר אוניברסיטאי או קורס מוכר.

הינ"ר ח. גרונמאן: אלה שני דברים שונים. אני מציעה שהחברים יבדקו מה בדיוק הם רוצים להציע בקשר לקורסים. עוד לא קבענו מי צריך להכנס לקורסים האלה.

ח. שמעוני: צריך שזה יהיה מוסד מוכר אם הוא רוצה לקיים קורסים בחיפה מטעם משרד הבריאות, ולא מוסד שמוכר דוקא על-ידי המועצה להשכלה גבוהה.

ל. דיציאן: יש גם ענין של גיל וגם כמה שנים אחרי עלותו לארץ צריך האיש לעבור את הקורסים האלה.

הי"ד ה. גרונמן: כאן יש כמה בעיות גם לגבי הקורסים וגם לגבי מי שצריך לעבור את הקורסים האלה. אני מציעה שהחברים יביאו את הצעותיהם בשתי הסוגיות האלה לישיבה הבאה.

ג. נארי: אני מבקש את ד"ר קלמן לברוק עם האוניברסיטה של תל-אביב, אם הם עומדים להקים בית-ספר לרפואת שיניים, שמא יהיו מוכנים להקים שלוחה בחיפה.

ד"ר מ. קלמן: יש עוד זימוק שלא חשבתי להביא אותו היום. בחיפה אין שום כוונה להקים בית-ספר לרפואת שיניים. דיברתי עם אנשי האוניברסיטה בחיפה, וגם עם פרופ' מנצ'ל, הם רוצים להקים פעם בחיפה קורס ללימוד המשך (פוסט גרדואייט), והם לא יסכימו להיות שלוחה של איזן אוניברסיטה שהיא, מפני שאז לא יתנו להם להיות מוסד אוטונומי אי-פעם בעתיד. אני מתפלא שהסתדרות לרפואת שיניים השאירה את הנוסח הזה, כי הם רצו לסנוע את החשש הזה לגבי הקורס בחיפה.

ה. נארי ודיציאן חוששים, ואולי יבדקו, שמא יהיה פעם משרד בריאות אחר והוא יחליט לבקש סקופת חולים או מרדצ'ו לארגן קורסים. אז צריך להיות יחס שיתן לנו את האפשרות להבטיח שהקורסים יהיו רק קורסים אקדמאיים. רמה מדעית שיוכרו על-ידי המועצה המדעית של ההסתדרות לרפואת שיניים, והם יהיו הגוף אשר יחליט על המורים המוסמכים. בדגש שבכניס את המושג של המועצה להשכלה גבוהה תהיינה השלכות על דברים אחרים, ואף פעם לא נצא שזה.

אם לא יהיה נוסח כזה, הדי בדגש שהחוק הזה יכנס לתוקפו בצטרך לסגור את הקורס בחיפה, וזה יכביד מאד עלינו מבחינת קליטת הרופאים העולים החדשים. אף אחד אינו חולק על דעתו של ח' הכ בארי שזה צריך להיות קורס על דסה אקדמאית, מבורך ובפיקוח.

מ. יריד: השאלה היא האם המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית משתפת פעולה עם בית-הספר לרפואת שיניים?

ד"ר מ. קלמן: לא קיבלתי אישור על כך משר הבריאות, אבל אני מרשה לעצמי לחשוב שהנהלת משרד הבריאות תסכים להצעה זו. אני מסתייג מענין המועצה להשכלה גבוהה, כי זה יסנע מאתנו לקיים את אותם הקורסים שאנחנו מקיימים היום.

ל. דיציאן: אוניברסיטת תל-אביב עומדת לפתוח בית-ספר לרפואת שיניים בשנת הלימודים 1976/1977. האישור הזה אינו חל על תל-השומר, כי הוא בית-חולים אוניברסיטאי.

פ. שיומן: אני מבקש שלקראת הישיבה הבאה ד"ר קלמן יבדוק גם את כל אלה שמועמדים לעבור קורסים אלה, מה דמת ההשכלה שלהם וכדומה, כדי להתאים את הצעת החוק למצב.

הי"ד ה. גרונמן: אני בטוחה שתהיינה הצעות שונות ומגוונות, ואני מציעה שהחברים יביאו את הצעותיהם לישיבה הבאה.